

**Univerzitet »Džemal Bijedić« u Mostaru
Pravni fakultet**

**Nastavni plan i program
II ciklusa studija „Međunarodni odnosi i diplomatija“**

Mostar, april 2014.

NASTAVNI PLAN II CIKLUSA STUDIJA

1. MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA			
<i>semestar</i>	<i>predmeti</i>	<i>nastava/konsultacije</i>	<i>ECTS bodovi</i>
	obavezni		
I	1. Međunarodno javno pravo - izabrane teme	30/15	8
	2. Savremeno diplomatsko pravo	30/15	8
	3. Historijsko-pravni razvoj diplomatskih odnosa	30/15	8
	Izborni predmet	15/7	4
II	1. Međunarodni odnosi	30/15	8
	Izborni predmet	15/7	4
	Završni rad		20
	ukupno	150/74	60

Lista izbornih predmeta		
1. Međunarodni sistemi zaštite ljudskih prava	15/7	4
2. Savremeni politički sistemi	15/7	4
3. Ustavnosudska kontrola međunarodnih ugovora	15/7	4
4. Međunarodne organizacije	15/7	4
5. Nevladine organizacije	15/7	4

Student bira sa liste izbornih predmeta po jedan izborni predmet u svakom semestru.

Nastavni plan predmeta (SYLLABUSI)

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU			
NAZIV FAKULTETA: PRAVNI FAKULTET			
NAZIV ODSJEKA / SMJERA: II CIKLUS MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA			
Naziv predmeta:	MEĐUNARODNO JAVNO PRAVO- IZABRANE TEME		Šifra predmeta:
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II ciklus		I semestar
Voditelj predmeta:	Doc dr Dubravka Husić		
Kontakt detalji:			
Ukupan broj sati predmeta:	Sati predavanja sedmično: 30	Sati vježbi sedmično:	Ukupan broj sati: 30
Bodovna vrijednost ECTS-a:	8 ECTS		
Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)		
Status predmeta:	Obavezni		
Preduslovi za polaganje predmeta:	Nema ih		
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih		
Obrazloženje bodovne vrijednosti:			
Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Sticanje naprednih znanja o međunarodnoj zajednici i njenom pravnom uređenju te o odnosu međunarodnog prava sa unutrašnjim pravnim porecima država; - Unaprjeđivanje znanja o položaju i ulozi države i drugih subjekata u savremenoj međunarodnoj zajednici - Unaprjeđivanje znanja o modelima mirnog rješavanja sporova između subjekata međunarodnog javnog prava 		

<p>Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) /ishod učenja:</p>	<p>Osposobljavanje studenata da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumiju ulogu i razliku međunarodnog javnog prava u odnosu na pravne poretke država - razumiju problematiku sistema pravnih pravila koja uređuju odnose između međunarodnopravnih subjekata - razumiju sistem i mehanizme zaštite ljudskih prava pred međunarodnim institucijama - razumiju primjenu apstraktnih pravnih pravila na konkretna stanja-sporove između subjekata međunarodnog javnog prava.
<p>Okvirni sadržaj predmeta:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opšta pitanja: definicija i pojam međunarodnog prava, teorijskoppravna pitanja pravne prirode i odnosa prema unutrašnjem pravu; 2. Izvori međunarodnog prava, 3. Subjekti međunarodnog prava-države;temeljna prava i obaveze država, 4. Sukcesija država, posljedice sukcesije -primjer SFRJ, 5. Priznanje država i vlada 6. Međunarodne organizacije, pojam,vrste, imuniteti 7. Ujedinjene nacije 8. Zaštita manjina, zaštita manjina u Evropi (aktivnosti Vijeća Evrope, EU i OSCE-a), zaštita manjina u BiH 9. Pojedinac u međunarodnom pravu- državljani i stranci, 10. Krivična odgovornost pojedinca, međunarodni tribunali 11. Rad ICTY-a, analiza pojedinih presuda 12. Mirno rješavanje sporova, osnovne karakteristike 13. Arbitraža i Međunarodni sud pravde u Hagu 14. Međunarodni sud pravde u Hagu-tužba BiH vs. SRJ 15. Međunarodno humanitarno pravo - osnovne naznake
<p>Oblici provođenja nastave/metode učenja:</p>	<p>predavanja, konsultacije, analiza slučajeva, prezentacije, diskusije</p>
<p>Ostale obaveze studenta (ako se predviđaju):</p>	<p>NE</p>
<p>Način provjere znanja</p>	<p>Način polaganja ispita je u pismenom i usmenom obliku, uz</p>

	kontinuiranu provjeru znanja tokom trajanja nastave. Vrednovat će se svi oblici rada za završnu ocjenu.
<p>Popis osnovne literature i Internet web referenci:</p>	<p>1. V.Đ. Degan, Međunarodno pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Rijeci, 2004</p> <p>2. S.Softić, Međunarodno pravo, DES, Sarajevo 2012.</p> <p>3. Andrassy J., Bakotić B, Vukas B, Međunarodno pravo I, Zagreb, 1995.</p> <p>4. Avramov S., Kreča M., Međunarodno javno pravo, Beograd, 1990.</p> <p>5. M.Kreča, M.Paunović, Praktikum iz međunarodnog javnog prava, Beograd, 2002.</p> <p>6. V .Ibler, Rječnik međunarodnog prava, Zagreb, 1997.</p> <p>A.Cassese, International Law, New York, 2005.</p> <p>7. Softić S., Sukcesija u međunarodnom pravu-sukcesija SFRJ“, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, Sarajevo, 2013.</p> <p>8. Degan V.Đ. „Samoopredjeljenje naroda i teritorijalna cjelovitost država u uvjetima raspada Jugoslavije „, Zakonitost, br.4/92, str.543-569.</p> <p>9. Williams P.R.,“ The treaty obligations of the Succesor States of The Former Soviet Union, Yugoslavia and Czehoslovakia: Do they continue inforce, Denver, Journal of International Law and Policy, vol.23, no.1, 1994.</p> <p>10. Rezolucije VS UN-a o Bosni i Hercegovini</p>
<p>Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:</p>	<p>U fazi izvođenja nastavnog programa kvaliteta se kontroliše praćenjem pohađanja nastave i studenti se u svakom trenutku mogu obratiti predmetnom nastavniku. Nakon izvođenja nastavnog programa kvalitet se kontroliše praćenjem anonimne ankete među studentima o uspješnosti nastave i praćenjem rezultata ispita.</p>
<p>UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU</p> <p>NAZIV FAKULTETA: PRAVNI FAKULTET</p> <p>NAZIV ODSJEKA / SMJERA: II CIKLUS MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA</p>	

Naziv predmeta:	SAVREMENO DIPLOMATSKO PRAVO		Šifra predmeta:
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II ciklus		I semestar
Voditelj predmeta:	Prof.dr. Vesna Kazazić		
Kontakt detalji:			
Ukupan broj sati predmeta:	Sati predavanja sedmično: 30	Sati vježbi sedmično:	Ukupan broj sati: 30
Bodovna vrijednost ECTS-a:	8 ECTS		
Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)		
Status predmeta:	Obavezni		
Preduslovi za polaganje predmeta:	Nema ih		
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih		
Obrazloženje bodovne vrijednosti:			
Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima diplomatsko-konzularnog prava - Savladavanje osnovnih pojmova iz područja diplomatsko-konzularnog prava - Upoznavanje studenata sa istorijskim razvojem diplomatskog i konzularnog prava - Sticanje posebnih znanja o načinima predstavljanja država u međunarodnim odnosima, te strategijama diplomatskog djelovanja, posebno u Evropskoj uniji. 		
Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) /ishod učenja:	<p>Osposobljavanje studenata da se mogu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upoznati sa osnovnim načinima predstavljanja država u međunarodnim odnosima; - osposobiti da shvate ulogu i značaj savremene diplomatije u međunarodnim odnosima. 		
Okvirni sadržaj predmeta:	1. Diplomacija-istorijski osvrt;		

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Diplomatsko pravo. Bečka konvencija o diplomatskim odnosima(1961).Tijela međunarodnih odnosa. 3. Diplomatske funkcije.Predstavljanje države. Organi države u međunarodnim odnosima.Zaštita interesa države i njenih državljanja. Unapređenje diplomatskih odnosa. 4. Diplomatska prdstavništva i diplomatski predstavnici. 5. Diplomatski privilegiji i imuniteti. Diplomatski azil. 6. Diplomatski protokol. Počasti i ceremonijali. Diplomatska tehnika.Diplomatsko dopisivanje. 7. Multilateralna diplomatija. 8. Specijalne misije. 9. Diplomatska služba Evropske unije. 10. Konzularno pravo. Bečka konvencija o konzularnim odnosima. 11. Konzularni odnosi. Privilegiji i imuniteti. Konzularne funkcije. 12. Bilateralni ugovori BiH o konzularnim odnosima. 13. Konzularna služba Evropske unije.
Oblici provođenja nastave/metode učenja:	predavanja, konsultacije, analiza slučajeva, prezentacije, diskusije
Ostale obaveze studenta (ako se predviđaju):	NE
Način provjere znanja	Način polaganja ispita je u pismenom i usmenom obliku, uz kontinuiranu provjeru znanja tokom trajanja nastave. Vrednovat će se svi oblici rada za završnu ocjenu.
Popis osnovne literature i Internet web referenci:	<ol style="list-style-type: none"> 1. S.Berković, Diplomatsko i konzularno pravo, Dubrovnik, 2006. 2. V.Đ.Degan, Međunarodno pravo, Rijeka , 2011. (odabrana poglavlja). 3. S. Nick, Diplomacija- metode i tehnika, Zagreb, 1997. 4. Bečka konvencija o diplomatskim odnosima (1961.) 5. Bečka konvencija o konzularnim odnosima (1963.) 6. Konvencija o specijalnim misijama (1975.) 7. Bečka konvencija o predstavljanju država u odnosima s univerzalnim međunarodnim organizacijama (1975.) 8. Lisabonski ugovor Evropske unije, 2007., (konsolidirani tekst Ugovora o Evropskoj uniji, Opće odredbe o vanjskom djelovanju Unije i posebne odredbe o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici, čl. 21.47)
Način praćenja kvalitete i	U fazi izvođenja nastavnog programa kvaliteta se kontroliše

uspješnosti izvedbe predmeta:	praćenjem pohađanja nastave i studenti se u svakom trenutku mogu obratiti predmetnom nastavniku. Nakon izvođenja nastavnog programa kvalitet se kontroliše praćenjem anonimne ankete među studentima o uspješnosti nastave i praćenjem rezultata ispita.
--------------------------------------	--

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU PRAVNI FAKULTET NAZIV ODSJEKA / SMJERA		
Naziv predmeta:	HISTORIJSKO-PRAVNI RAZVOJ DIPLOMATSKIH ODNOSA	Šifra predmeta:
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II Ciklus	I semestar
Voditelj predmeta:	Doc.dr. Amra Mahmutagić	

Kontakt detalji:	Konsultacije: prema utvrđenom rasporedu E-mail: amra.mahmutagic@unmo.ba Tel.: ++ 387 36 514 237 Adresa (broj kabineta) : Pravni fakultet Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar Pravni fakultet, kabinet br. 206		
Ukupan broj sati predmeta:	Sati predavanja sedmično: 30	Sati vježbi sedmično:	Ukupan broj sati: 30
Bodovna vrijednost ECTS-a:	8 ECTS		
Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)		
Status predmeta:	Obavezni		
Peduslovi za polaganje predmeta:	Nema ih		
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih		
Obrazloženje bodovne vrijednosti:			
Ciljevi predmeta:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Produbljivanje znanja o zakonomjernosti historijskih zbivanja i njihovog uticaja na razvoj diplomatskih odnosa 2. Upoznavanje studenata s historijskim aspektom diplomatije kako bi se omogućilo razumijevanje savremene diplomatske teorije i prakse 3. Produbljivanje postojeća znanja studenata o međunarodnim odnosima i diplomatiji stečena na dodiplomskom studiju društvenih nauka 4. Analiziranje procesa i zbivanja koji su oblikovali savremenu 		

<p>Ishodi učenja predmeta: (Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina))</p>	<p>političku i diplomatsku sliku Evrope i svijeta</p> <p>Nakon uspješno okončanog predmeta, student bi trebao biti u stanju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razumijevati procese, zbivanja i promjene koje su uticale na diplomatsko rješavanje pitanja i sklapanja međunarodnih sporazuma 2. Analizirati uzročno-posljedične veze koje su uzrokovale promjene u međunarodnim odnosima i njihovu ulogu u oblikovanju savremene slike svijeta 3. Kritički analizirati savremene diplomatske procese na osnovu njihovog historijskog konteksta 4. Analizirati stečene spoznaje o determinizmu društveno-političkih odnosa i okolnosti na osnovu kojih će biti u mogućnosti izvući objektivne i sveobuhvatne stavove i zaključke 5. Objektivno i pravilno sagledati dinamiku historijskih procesa i analizirati rješenja u uporednom pravu 6. Praktično se osposobiti za rad u međunarodnim i nevladinim organizacijama, i tijelima koje se bave međunarodnim odnosima i politikom. 7. Samostalno istraživati izvore koji se odnose na historiju diplomatije i međunarodnih odnosa, uključujući literaturu, baze podataka i druge relevantne izvore.
<p>Sadržaj predmeta: (Okvirni sadržaj predmeta)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pitanje kauzaliteta i zakonomjernosti historijskih zbivanja – determinizam diplomatskih odnosa 2. Atinska demokratija – politička sloboda kao osnov svakog demokratskog režima 3. Teorija statuta – temelj kolizionim normama međunarodnog privatnog prava 4. Dokument o „zalaganju za mir“ – Ahdnama iz 1464., millet sistem – modul modernog rješavanja nacionalnog pitanja 5. Kratak pregled historije diplomatije srednjovjekovne bosanske države 6. Sekularna politička misao – Niccolo Maciavelli – raskid sa srednjovjekovnom političkom misli 7. Karlovački mir – sistem „uti posidetis“ 8. Evropska diplomatija za vrijeme Francuske revolucije 9. Bečki kongres, <i>Sveta alijansa</i> 10. <i>Hati Humajun</i> – Krimski rat – koncert (sporazum) evropskih sila 11. Istočno pitanje – pojam, nastanak i razvoj 12. Historijski razvoj diplomatije, organizacija i metode; pojam i smisao diplomatskog djelovanja 13. Načela međunarodne politike 19. i 20. vijeka 14. Vanjska politika SAD-a i Monroova doktrina 15. Diplomatska historija I svjetskog rata: diplomatija Antante i Centralnih sila-diplomatija Pariške mirovne konferencije,

	<p>ugovori o miru</p> <p>16. Senžermenski ugovor (Saint-Germain) – Ugovor između savezničkih udruženih sila i Države Srba, Hrvata i Slovenaca</p> <p>17. Prioriteti diplomatije između dva svjetska rata</p> <p>18. Diplomacija za vrijeme drugog svjetskog rata – Ugovori o miru</p> <p>19. Diplomacija hladnog rata</p> <p>20. Diplomacija nedovršenog mira BiH</p>
<p>Nastavne metode:</p> <p>(Oblici provođenja nastave/metode učenja)</p>	<p>Interaktivna predavanja, samostalni rad, izrada eseja, konsultacije.</p>
<p>Ostale obaveze studenta</p> <p>(ako se predviđaju):</p>	<p>NE</p>
<p>Ispitivanje i ocjenjivanje:</p> <p>(Način provjere znanja/ način polaganja ispita i % težinskog faktora provjere znanja)</p>	<p>Provjera znanja se vrši kontinuirano – tokom predavanja, ocjenom eseja i završnom provjerom</p>
<p>Popis osnovne literature i</p> <p>Internet web referenci:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Henry Kissinger, Diplomacija I-II, Beograd, 1999. 2. Mustafa Imamović, Bilješke o razvitku i metodu historijsko-pravne nauke, Sarajevo, 2008. 3. Dženana Čaušević, Pravno politički razvitak Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2005. 4. Mustafa Imamović, Knjiga pamćenja, Sarajevo, 2013. 5. Grupa autora, Historija diplomacije, (I-III), Zora, Zagreb, 1951. 6. Anto Babić, Diplomatska služba u srednjovjekovnoj Bosni, Međunarodni centar za mir, Sarajevo, 1995. 7. Vladimir Ibler, Diplomatska historija 1814.-1871., Zagreb 1960. 8. Bogdan Krizman, Vanjska politika jugoslavenske države 1918-1941, Zagreb 1975. 9. Nedovršeni mir, Izvještaj međunarodne komisije za Balkan, Sarajevo, 1997. 10. Radovan Vukadinović – Lidija Čahulić, Politika evropskih integracija, Zagreb, 2005. 10. Strategija integriranja BiH u EU, Sarajevo, 2006.
<p>Način praćenja kvalitete i uspjehnosti izvedbe predmeta:</p>	<p>Samoevaluacija i Izvještaj o prolaznosti studenata, studentska anketa.</p>

UNIVERZITET „DŽEMALBIJEDIĆ“ UMOSTARU

NAZIVFAKULTETA:PRAVNI FAKULTET

NAZIV ODSJEKA / SMJERA: II CIKLUS MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA

Naziv predmeta:	MEĐUNARODNI ODNOSI	Šifra predmeta:	
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II ciklus	I semestar	
Voditelj predmeta:	Prof.dr. Vesna Kazazić		
Kontakt detalji:			
Ukupan broj sati predmeta:	Sati predavanja sedmično: 30	Sati vježbi sedmično:	Ukupan broj sati :30
Bodovna vrijednost ECTS-a:	8 ECTS		
Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)		
Status predmeta:	Obavezni		
Preduslovi za polaganje	Nema ih		

predmeta:	
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih
Obrazloženje bodovne vrijednosti:	
Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Sticanje naprednih znanja o međunarodnoj zajednici, akterima i odnosima u međunarodnoj zajednici; - Analiza suvremenih međunarodnih odnosa, kao i novi izazovi i prijetnje sa kojima njihovi akteri suočavaju; - Bolje razumjevanje međunarodnih odnosa ; - Uvod i poticaj za vlastita istraživanja i daljnje analize.
Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) /ishod učenja:	<p>Osposobljavanje studenata da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumiju ulogu i značaj međunarodnih odnosa; - razumiju problematiku savremenih međunarodnih odnosa.; -se upoznaju sa tipičnim procesima i tendencijama međunarodnih odnosa, njihovim osnovnim nosiocima , te mogućim pravcima daljnjeg razvoja; <p>-dodatno razvijaju sposobnosti kritičkog mišljenja i pristupa.</p>
Okvirni sadržaj predmeta:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam i predmet međunarodnih odnosa. 2. Istorijski razvoj sistema međunarodnih odnosa. 3. Faktori međunarodnih političkih odnosa. 4. Subjekti međunarodnih odnosa. 5. Djelatnosti država u međunarodnim odnosima. 6. Načini i sredstva općenja u međunarodnim odnosima. Međunarodno javno mišljenje i propaganda kao sredstva općenja. Ekonomski instrumenti vanjske politike. Vojni instrumenti u međunarodnim odnosima. 7. Tipovi međunarodnih odnosa. Ravnoteža snaga. Hladni rat. Miroljubiva aktivna koegzistencija. 8. Novi svjetski poredak. Osiguranje mira i sigurnosti u novom svjetskom poretku. Ujedinene nacije i održavanje mira i sigurnosti. Mirovne snage. Potreba novog strateškog promišljanja kriza i akcija. Ujedinje nacije i globalni terorizam.
Oblici provođenja nastave/metode učenja:	predavanja, konsultacije, analiza slučajeva, prezentacije, diskusije

Ostale obaveze studenta (ako se predviđaju):	NE
Način provjere znanja	Način polaganja ispita je u pismenom i usmenom obliku, uz kontinuiranu provjeru znanja tokom trajanja nastave. Vrednovat će se svi oblici rada za završnu ocjenu.
Popis osnovne literature i Internet web referenci:	Duraković N. Međunarodni odnosi, Sarajevo, 2009. Vukadinović R. Međunarodni politički odnosi, Zagreb, 2004.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:	U fazi izvođenja nastavnog programa kvaliteta se kontroliše praćenjem pohađanja nastave i studenti se u svakom trenutku mogu obratiti predmetnom nastavniku. Nakon izvođenja nastavnog programa kvalitet se kontroliše praćenjem anonimne ankete među studentima o uspješnosti nastave i praćenjem rezultata ispita.

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU NAZIV FAKULTETA: PRAVNI FAKULTET NAZIV ODSJEKA / SMJERA: II CIKLUS – MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA		
Naziv predmeta:	MEĐUNARODNI SISTEMI ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA	Šifra predmeta: 0000
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II ciklus	semestar
Voditelj predmeta:	prof.dr Mirjana Nadaždin-Defterdarević	
Kontakt detalji:	Konsultacije: prema utvrđenom rasporedu E-mail: nadaždin.defterdarevic@unmo.ba Tel.: ++ 387 36 514 245 Adresa (broj kabineta) : Pravni fakultet Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar Pravni fakultet, kabinet br. D106	
Ukupan broj sati predmeta:	Sati predavanja sedmično: 15	Sati vježbi sedmično: - Ukupan broj sati: 15
Bodovna vrijednost ECTS-a:	4 ECTS	

Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)
Status predmeta:	izborni
Preduslovi za polaganje predmeta:	Nema ih
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih
Obrazloženje bodovne vrijednosti:	
Cilj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - da ljudskih prava pozicionira kao nespornu, univerzalnu vrijednost, - da zaštitu ljudskih prava prezentira kao neophodnu pravnu vrijednost za koju se mora osigurati politička legitimacija, - sticanje relevantnih znanja o sistemima zaštite ljudskih prava shodno filozofsko-teorijskim izvorima i dokumentima o ljudskim pravima. - razumjevanje ljudskih prava u kontekstu savremenih dešavanja u međunarodnim odnosima;
Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) /ishod učenja:	<ul style="list-style-type: none"> - razumjevanje filozofsko-teorijskih izvora koncepta ljudskih prava; - upoznavanje sa sadržajem osnovnih međunarodnih dokumenata koji tretiraju ovu problematiku; - Razumjevanje realnih prepreka za realizaciju normativnog okvira <p>Od studenata se očekuje da nakon uspješno završenog ovog ciklusa studija razviju:</p> <p>a) opće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da prošire i prodube znanje stečeno u toku obrazovanja na prvom ciklusu u užoj oblasti studija i oblastima povezanim s njom, - da budu sposobni stečena znanja i vještine primijeniti u novim situacijama, kako u kontekstu oblasti studija, tako i u širem kontekstu - u oblastima vezanim sa oblašću studija <p>b) specifične kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da steknu potrebno znanje o nastanku i razvoju međunarodnog sistema ljudskih prava, njegovim važećim normativnim standardima, te da se osposobe za njihovu praktičnu primjenu,
Okvirni sadržaj predmeta:	<p>Razvoj ideje o ljudskim pravima Univerzalizam ljudskih prava Klasifikacija ljudskih prava Odnos između međunarodnog i unutrašnjeg prava ljudskih prava UN sistem ljudskih prava Međunarodni zakonik o ljudskim pravima Pravni i politički karakter UN dokumenata . Regionalni dokumenti za zaštitu ljudskih prava. Zaštita ljudskih prava- globalni i regionalni nivo. Rad političkih organa međunarodnih organizacija u cilju zaštite</p>

	<p>Ljudskih prava Implementacija ljudskih prava na državnom nivou: ljudska prava u Bosni i Hercegovini</p>
Oblici provođenja nastave/metode učenja:	Predavanja, eseji, analiza slučaja, individualne i grupne konsultacije
Ostale obaveze studenta (ako se predviđaju):	-----
Način provjere znanja/ način polaganja ispita i % težinskog faktora provjere znanja:	<p>Provjera znanja se vrši kontinuirano - tokom predavanja, ocjenom eseja i završnom provjerom. Uslov za pristup završnom ispitu je odgovarajući minimum prisustva predavanjima.</p>
Popis osnovne literature	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Thomas Burgenthal: Međunarodna ljudska prava u sažetom obliku, Magistrat, Sarajevo, 1998. 2. V. Dimitrijević, D. Popović, T. Papić, V. Petrović: Međunarodno pravo ljudskih prava, Beograd , 2007. 3. Neđo Milićević: Ljudska prava, Sarajevo, 2007. 4. Mirjana Nadaždin Defterdarević: Evropska konvencija prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, Mostar, 2007. 5. Kristijan Tomušat: Ljudska prava između idealizma i realizma, Beogradski centar za ljudska prava, Beograd, 2006.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:	Anonimna anketa studenata o uspješnosti nastave.

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU

NAZIV FAKULTETA: PRAVNI FAKULTET

NAZIV ODSJEKA / SMJERA: II CIKLUS – MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA

Naziv predmeta:	SAVREMENI POLITIČKI SISTEMI		Šifra predmeta: 0000
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II ciklus		Semestar
Voditelj predmeta:	Doc.dr. Rebeka Kotlo		
Kontakt detalji:	Konsultacije: prema utvrđenom rasporedu E-mail: rebeka.kotlo@unmo.ba Tel.: ++ 387 36 514 241 Adresa (broj kabineta) : Pravni fakultet Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar Pravni fakultet, kabinet br. 203		
Ukupan broj sati predmeta:	Sati predavanja sedmično: 15	Sati vježbi sedmično: -	Ukupan broj sati: 15
Bodovna vrijednost ECTS-a:	4 ECTS		
Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)		
Status predmeta:	Izborni		
Preduslovi za polaganje predmeta:	Nema ih		
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih		
Obrazloženje bodovne vrijednosti:			

<p>Cilj predmeta</p>	<p>Cilj predmeta je sticanje produbljenih i proširenih naučnih saznanja, razvijanje naučno-istraživačkih sposobnosti, kritičke i uporedne analize i sinteze u procesu istraživanja u oblasti savremenih političkih sistema i vještina analize mogućnosti primjene teorijskih rješenja u realnom pravnom i političkom okruženju, posebno kroz detaljnije upoznavanje studenata sa dostignutim razvojem savremenih političkih sistema: opštim, historijskim, sociološkim, pravnim i političkim kontekstom razvoja odabranih država, njihovih najvažnijih institucija i uzajamnih odnosa, ključnih aktera političkih sistema, ljudskih prava, političke kulture, civilnog društva i drugih elemenata njihovih političkih sistema.</p>
<p>Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) /ishod učenja:</p>	<p>Od studenata se očekuje da nakon uspješno završenog ovog ciklusa studija razviju:</p> <p>a) opće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da prošire i prodube znanje stečeno u toku obrazovanja na prvom ciklusu u užoj oblasti studija i oblastima povezanim s njom, - da budu sposobni stečena znanja i vještine primijeniti u novim situacijama, kako u kontekstu oblasti studija, tako i u širem kontekstu - u oblastima vezanim sa oblašću studija - da su osposobljeni za produbljenu kritičku analizu, evaluaciju i sintezu sadržaja iz područja političko-pravnih nauka, političkog i pravnog sistema i javnih politika, - da su razvili vještine za primjenu i prilagođavanje tehnika i metodologija naučnog istraživanja u skladu sa specifičnim zahtjevima nauke i struke, kao i prezentiranje i primjenu rezultata istraživanja u praksi. <p>b) specifične kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da steknu napredna naučna i stručna znanja o nastanku i razvoju savremenih političkih sistema, aktera i institucija političkog sistema, kao i razumijevanju njihove evolucije u kontekstu savremenih društveno-političkih dešavanja, u cilju razumijevanja dešavanja u savremenom svijetu, sa akcentom na međunarodni politički sistem; -da razviju i unaprijede sposobnost analiziranja pojmova, kategorija i instituta iz ove oblasti, kao i analize povezanosti uzroka i posljedica; -da kritički i analitički upoređuju teorijske stavove i mogućnost njihove primjene u okruženju; - da kompetentno, naučno i argumentovano diskutuju i istražuju o pitanjima iz ove oblasti.
<p>Okvirni sadržaj predmeta:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam i elementi političkog sistema; 2. Političke partije, nevladine organizacije, mediji, javno mišljenje 3. Podjela političkih sistema 4. Društveno-historijski, pravni i politički razvoj i karakteristike političkih sistema: predsjednički politički sistem, parlamentarni politički sistem, polupredsjednički politički sistem, skupštinski politički sistem, međunarodni politički sistem 5. Politički sistem Velike Britanije

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Politički sistem SAD 7. Politički sistem Francuske 8. Politički sistem Njemačke 9. Politički sistem Italije 10. Politički sistem Rusije 11. Politički sistem Kine 12. Politički sistem Švicarske 13. Politički sistem Bosne i Hercegovine 14. Međunarodni politički sistem 15. Priroda i subjekti međunarodnog političkog sistema
Oblici provođenja nastave/metode učenja:	Predavanja, eseji, referati, analiza slučaja, individualne i grupne konsultacije.
Ostale obaveze studenta (ako se predviđaju):	/
Način provjere znanja/ način polaganja ispita i % težinskog faktora provjere znanja:	Provjera znanja se vrši kontinuirano - tokom predavanja, ocjenom eseja, referata i završnom provjerom.
Popis osnovne literature	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vučina Vasović, Savremene demokratije (I i II), Službeni glasnik, Beograd, 2006. 2. Nijaz Duraković, Usporedni politički sistemi, Sarajevo 2000. 3. Čazim Sadiković, Politički sistem, Sarajevo, 2004. 4. Omer Ibrahimagić, Politički sistem Bosne i Hercegovine, Magistrat, Sarajevo, 1999 5. Eckard Jesse, Tipologija suvremenih političkih sustava, Osijek – Zagreb – Split, 1999.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:	Anonimna anketa studenata o uspješnosti nastave.

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU

NAZIV FAKULTETA: PRAVNI FAKULTET

NAZIV ODSJEKA / SMJERA II CIKLUS – MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA

Naziv predmeta:	USTAVNOSUDSKA KONTROLA MEĐUNARODNIH UGOVORA	Šifra predmeta:
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II ciklus studija	Godina studija/ Semestar
Voditelj predmeta:	Doc.dr. Amra Jašarbegovic	
Kontakt detalji:	Konsultacije: prema utvrđenom rasporedu E-mail: amra.jasarbegovic@unmo.ba Tel.: ++ 387 36 514 241 Adresa (broj kabineta) : Pravni fakultet Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar Pravni fakultet, kabinet br. 203	
Ukupan broj sati predmeta:	Sati nastave: 15	Sati vježbi sedmično Ukupan broj sati: 15
Bodovna vrijednost ECTS-a:	4 ECTS	
Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)	
Status predmeta:	Izborni	
Peduslovi za polaganje		

predmeta:	Nema ih
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih
Objasnenje bodovne vrijednosti:	
Ciljevi predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - usvajanje znanja iz ove discipline i ovladavanje vještina, kako bi studenti shvatili suštinu i posljedice ustavnosudske kontrole međunarodnih ugovora na način kako je to uređeno u uporednom pravu - osposobljavanje studenata za poređenje postojećih rješenja u uporednom pravu - analiziranje sudske prakse ustavnih sudova u cilju utvrđivanja osnovnih tendencija i problema koji se javljaju prilikom ustavnosudske kontrole međunarodnih ugovora
Ishodi učenja predmeta: (Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina))	<p>Od studenata se očekuje da nakon uspješnog završenog ovog ciklusa studije razviju:</p> <p>a) opće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da prošire i prodube znanje stečeno u toku obrazovanja na prvom ciklusu, na bazi kojeg će moći razvijati i primjenjivati ideje u ovoj oblasti studija i drugim srodnim oblastima - da budu sposobni stečena znanja i vještine primjeniti u novom, nepoznatom okruženju vezanom za područje studiranja - da stečena znanja primjene u cilju formulisanja stavova, zaključaka, odluka, te da iste argumentovano prezentuju - da razviju vještine potrebne za cjeloživotno učenje - da stečena znanja primjene za samostalno osmišljavanje i realizaciju jednostavnijih stručnih i istraživačkih projekata <p>b) posebne kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da steknu potrebno znanje o savremenim tendencijama u razvoju ustavnog sudstva i ustavnosudskoj kontroli međunarodnih ugovora, - da se osposobe za pravilno identifikovanje osnovnih problema do kojih dolazi u postupcima ustavnosudske kontrole međunarodnih ugovora, te da pronalaze rješenja za prevladavanje istih - da na osnovu stečenih znanja kritički valorizuju rješenja u uporednom pravu te daju prijedloge u cilju njihovih poboljšanja - da steknu potrebna znanja o eventualnim mogućnostima i posljedicama ustavnosudske kontrole međunarodnih ugovora u Bosni i Hercegovini.
Sadržaj predmeta: (Okvirni sadržaj predmeta)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam ustavnog sudstva 2. Historijski razvoj ustavnog sudstva 3. Izbor, organizacija i sastav ustavnih sudova 4. Nadležnosti (funkcije) ustavnih sudova 5. Ustavnosudska kontrola međunarodnih ugovora 6. Ustavne odredbe o međunarodnim ugovorima 7. Pravni osnovi ustavnosudske kontrole međunarodnih ugovora

	<p>8. Prethodna kontrola međunarodnih ugovora 9. Naknadna kontrola međunarodnih ugovora 10. Predmet i osnov ustavnosudske kontrole međunarodnih ugovora 11. Pokretanje postupka ustavnosudske kontrole 12. Postupak ustavnosudske kontrole međunarodnih ugovora 13. Dejstvo odluka ustavnih sudova 14. Ustavni sud BiH i mogućnost ustavnosudske kontrole međunarodnih ugovora</p>
Nastavne metode: (Oblici provođenja nastave/metode učenja)	Predavanja, eseji, analiza slučaja i sudske prakse, individualne i grupne konsultacije.
Ostale obaveze studenta (ako se predviđaju):	
Ispitivanje i ocjenjivanje: (Način provjere znanja/ način polaganja ispita i % težinskog faktora provjere znanja)	Provjera znanja se vrši kontinuirano – tokom predavanja, ocjenom eseja i završnom provjerom.
Popis osnovne literature i Internet web referenci:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Blagojević, M. Slobodan, Ustavno sudstvo i ustavni sistemi, NIO "Univerzitetska riječ" Titograd, 1986. 2. Nurko Pobrić, Ustavno pravo, Slovo, Mostar, 2000. 3. Kasim Trnka, Ustavno pravo, drugo izmjenjeno dopunjeno izdanje, Fakultet za javnu upravu, Sarajevo, 2006. 4. Zvonko Miljko, Ustavno uređenje Bosne i Hercegovine, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2008. 5. Ustav Bosne i Hercegovine 6. Pravila Ustavnog suda BiH 7. Nenadić Bosa, O kontroli međunarodnih ugovora, Pravna riječ, Časopis za pravnu teoriju i praksu, Udruženje pravnikar Republike Srpske, Banja Liuka, 2009, broj 18/2009 8. Đurić Vladimir, Kontrola ustavnosti međunarodnih ugovora u Republici Srbiji, Zbornik radova Uloga i značaj Ustavnog sudstva u očuvanju vladavine prava, Beograd 2013. 9. Pejić Irena, Ustavni sud i kontrola ustavnosti međunarodnih ugovora, Pravni život, tematski broj Pravo i međunarodne integracije, Beograd, Udruženje pravnikar Srbije, 2008, Tom 6. Broj 14/2009 10. Rodin Siniša, Odnos Ustavnog suda Republike Hrvatske i Suda pravde Europskih zajednica u Luxembourg u nakon ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo u Europskoj uniji 11. Petrov Vladan, Uz dilemu o prethodnoj kontroli ustavnosti međunarodnih ugovora, Pravo Republike Srbije i pravo EU – stanje i perspektive, Sv. 1. Niš, 2009.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:	Anonimna anketa studenata o uspješnosti nastave.

--	--

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU NAZIV FAKULTETA: PRAVNI FAKULTET NAZIV ODSJEKA / SMJERA: II CIKLUS STUDIJA- MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA			
Naziv predmeta:	MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE		Šifra predmeta:
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II ciklus		semestar
Voditelj predmeta:	Doc dr Dubravka Husić		
Kontakt detalji:			
Ukupan broj sati predmeta:	Sati predavanja sedmično: 15	Sati vježbi sedmično:	Ukupan broj sati: 15
Bodovna vrijednost ECTS-a:	4 ECTS		
Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)		
Status predmeta:	izborni		
Preduslovi za polaganje predmeta:	Nema ih		
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih		
Obrazloženje bodovne vrijednosti:			
Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje studenata sa teoretskim i istorijskim okvirima međunarodnih organizacija; - upoznavanje sa osnovnim načinima donošenja odluka unutar međunarodnih organizacija 		

Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) /ishod učenja:	Osposobljavanje studenata da: <ul style="list-style-type: none"> - shvate značaj međunarodnih organizacija u savremenim međunarodnim odnosima - da se upoznaju sa mogućnosti država članica da djeluje unutar ovih organizacija
Okvirni sadržaj predmeta:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opšta pitanja: članstvo, organi, nadležnost 2. Donošenje i pravna snaga odluka, međunarodnopravni subjektivitet; 3. Podjela međunarodnih organizacija; 4. Univerzalne organizacije-UN; 5. Regionalne organizacije; 6. Evropska integracija; 7. Vijeće Evrope; 8. Vijeće Evrope i BiH 9. Sjeveroatlantski savez – NATO;BiH i NATO 10. Organizacija za evropsku sigurnost i saradnju – OSCE; 11. Aktivnosti OSCE-a na polju zaštite ljudskih prava 12. Globalizacija, globalni resursi
Oblici provođenja nastave/metode učenja:	predavanja, konsultacije, analiza slučajeva, prezentacije, diskusije
Ostale obaveze studenta (ako se predviđaju):	NE
Način provjere znanja	Način polaganja ispita je u pismenom i usmenom obliku, uz kontinuiranu provjeru znanja tokom trajanja nastave. Vrednovat će se svi oblici rada za završnu ocjenu.
Popis osnovne literature i Internet web referenci:	V.Đ. Degan, Međunarodno pravo, Pravni fakultet Univerziteta u Rijeci, 2004 O. Račić/V. Dimitrijević, Međunarodne organizacije, III izdanje, Beograd, 1980. S.Softić, Međunarodno pravo, Sarajevo, 2012.
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:	U fazi izvođenja nastavnog programa kvaliteta se kontroliše praćenjem pohađanja nastave i studenti se u svakom trenutku mogu obratiti predmetnom nastavniku. Nakon izvođenja nastavnog programa kvalitet se kontroliše praćenjem anonimne ankete među studentima o uspješnosti nastave i praćenjem rezultata ispita.

UNIVERZITET „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU			
NAZIV FAKULTETA: PRAVNI FAKULTET			
NAZIV ODSJEKA / SMJERA: II CIKLUS – MEĐUNARODNI ODNOSI I DIPLOMATIJA			
Naziv predmeta:	Nevladine organizacije		Šifra predmeta: 0000
Nivo ciklusa, godina studija, semestar	II ciklus		semestar
Voditelj predmeta:	Doc.dr. Rebeka Kotlo		
Kontakt detalji:	Konsultacije: prema utvrđenom rasporedu E-mail: rebeka.kotlo@unmo.ba Tel.: ++ 387 36 514 241 Adresa (broj kabineta) : Pravni fakultet Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar Pravni fakultet, kabinet br. 203		
Ukupan broj sati predmeta:	Sati predavanja sedmično: 15	Sati vježbi sedmično: -	Ukupan broj sati: 15
Bodovna vrijednost ECTS-a:	4 ECTS		
Matična kvalifikacija:	Magistar prava (smjer Međunarodni odnosi i diplomatija)		
Status predmeta:	Obavezni		
Preduslovi za polaganje predmeta:	Nema ih		
Ograničenja pristupa predmetu:	Nema ih		
Obrazloženje bodovne vrijednosti:			
Cilj predmeta	Cilj predmeta je: <ul style="list-style-type: none"> - sticanje produbljenih naučnih i stručnih znanja o odnosu između nevladinih organizacija, društva i države, problematici definiranja civilnog društva i nevladinih organizacija, njegovim savremenim kritikama, te strukturom, pravnim okvirom, modalitetima djelovanja, kao i značajem i ulogom nevladinih organizacija u pravno-političkom i međunarodnom političkom sistemu; - izgradnja i jačanje vještina kritičke analize uticaja nevladinih organizacija i građanstva na kreiranje i implementaciju javnih politika i pravnog okvira, te na odgovornost vlasti i jačanje osjetljivosti vlasti na potrebe građanina, u BiH, EU, u 		

	<p>međunarodnim i međunarodno-pravnim okvirima;</p> <ul style="list-style-type: none"> - usvajanje i primjena znanja o svim aspektima izgradnje političke kulture i nevladinog sektora, posebno u smislu značaja za participatornu demokratiju i aktivni građanski angažman, - sticanje proširenih znanja i izgradnja kapaciteta za analizu, komparativnu praksu i kritički osvrt na ulogu, položaj i status nevladinog sektora u BiH, civilnog društva EU i međunarodnih nevladinih organizacija;
<p>Opis općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina) /ishod učenja:</p>	<p>Od studenata se očekuje da nakon uspješno završenog ovog ciklusa studija razviju:</p> <p>a) opće kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da prošire i prodube znanje stečeno u toku obrazovanja na prvom ciklusu u užoj oblasti studija i oblastima povezanim s njom, - da budu sposobni stečena znanja i vještine primijeniti u novim situacijama, kako u kontekstu oblasti studija, tako i u širem kontekstu - u oblastima vezanim sa oblašću studija - da su osposobljeni za produbljenu kritičku analizu, evaluaciju i sintezu sadržaja iz područja nevladinih organizacija, - da su razvili vještine za primjenu i prilagođavanje tehnika i metodologija naučnog istraživanja u skladu sa specifičnim zahtjevima nauke i struke, kao i prezentiranje i primjenu rezultata istraživanja u praksi. <p>b) specifične kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijene sposobnosti da stečena znanja iskoriste angažmanom u procesu transformacije i tranzicije ka demokratskom političkom sistemu stvaranjem adekvatnog pravnog okvira, mehanizama za implementaciju i političkih institucija koje omogućavaju demokratizaciju političkog života, djelovanjem kroz rekonstrukciju civilnog društva, te interakciju i sinergiju svih aktera političkog sistema - osposobljeni da kritički analiziraju, procijene i primijene najadekvatnije načine i postupke uticaja civilnog sektora i građanina pojedinca u kreiranju javnih politika i pravnog okvira u BiH, EU i međunarodnim odnosima; - sposobni da uzmu aktivno učešće u organizacijama civilnog društva, državnoj službi i međunarodnim organizacijama na osnovu stečenih znanja; - osposobljeni da stečena znanja upotrijebe u procesu pristupanja BiH EU, daljem razvoju međunarodnih odnosa, kod donošenja i primjene praktičnih političkih (policy) programa i mjera i uključivanja civilnih aktera u konsultacije. -da razviju i unaprijede sposobnost analiziranja pojmova, kategorija i instituta iz ove oblasti, kao i analize povezanosti uzroka i posljedica; -da kritički i analitički upoređuju teorijske stavove i mogućnost njihove primjene u okruženju; - da kompetentno, naučno i argumentovano diskutuju i istražuju o pitanjima iz ove oblasti.
<p>Okvirni sadržaj predmeta:</p>	<p>1. Definisiranje i kritička analiza pojmova i opsega sadržaja pojmova civilno društvo i nevladin sektor, sa posebnim osvrtom na BiH i</p>

	<p>EU</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Međunarodne nevladine organizacije kao subjekti međunarodnih odnosa 3. Odnos države i građanina, te asocijacija građana; odnos vlast – nevladin sektor 4. Funkcije civilnog društva i nevladinog sektora u teorijskom i empirijskom diskursu 5. Reafirmacija pojma civilno društvo u modernoj političkoj misli – problem definicije 6. Nevladine organizacije kao institucije civilnog društva 7. Pravni okvir slobode javnog i političkog djelovanja, posebno u kontekstu BiH i uživanje temeljnih političkih prava 8. Nevladine organizacije sa posebnim osvrtom na BiH i EU: pravni okvir, razvoj, značaj i djelovanje u pravno-političkom sistemu 9. Razvojni i funkcionalni problemi nevladinih organizacija 10. Uticaj i uloga civilnog društva u kreiranju javnih politika 11. Dijalog civilnog društva EU i zemalja kandidatkinja 12. Organizacije civilnog društva kao adekvatan partner Evropskoj komisiji i njenim direktoratima. 13. Razvoj nevladinih organizacija na nivou Europske unije 14. Uloga udruženja građana u Evropskoj uniji 15. Udruženja građana i postupak donošenja odluka u Evropskoj uniji
Oblici provođenja nastave/metode učenja:	Predavanja, eseji, referati, analiza slučaja, individualne i grupne konsultacije.
Ostale obaveze studenta (ako se predviđaju):	/
Način provjere znanja/ način polaganja ispita i % težinskog faktora provjere znanja:	Provjera znanja se vrši kontinuirano - tokom predavanja, ocjenom eseja, referata i završnom provjerom.
Popis osnovne literature	<ol style="list-style-type: none"> 1. Davorin Lapaš, Međunarodne nevladine organizacije kao subjekti međunarodnog prava, Zagreb, 1999. 2. Ismet Sejfića, NVO sektor u Bosni i Hercegovini – Tranzicijski izazovi, Tuzla, 2009. 3. Vukašin Pavlović, Civilno društvo i demokratija, Beograd, 2006. 4. Džon Kin, Civilno društvo, Beograd, 2003. 5. Patrice Canivez: Odgojiti građanina?, Pravni centar FOD BiH, Sarajevo, 1999. 6. Karl Poper: Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji, Pravni centar FOD BiH, Sarajevo, 1998. 7. Žarko Paunović, Nevladine organizacije, Edicija “Načela politike”, Službeni glasnik, Beograd, 2006. 8. Vodič kroz udruge u Evropskoj uniji (Guide to EU Associations), Inna Petrenko (u saradnji sa Agnes Kallinis), Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, http://zaklada.civilnodrustvo.hr/upload/File/hr/izdavastvo/digitalna_zbirka/vodic_kroz_udruge_u_eu.pdf 9. Rediscovering Civil Society: The European Union and the White Paper on Governance", <i>European Law Journal</i> 8(1), i Marco Caselli, "Civil society and the European Union institutions",

	<p><i>Europe2020</i>, 6 10. 2006, http://www.europe2020.org/spip.php?article305&lang=fr.</p> <p>10. Elizabeth Monaghan, <i>Civil Society, Democratic Legitimacy and the European Union</i>, University of Nottingham, September 2007, http://theses.nottingham.ac.uk/558/1/thesis_revised.pdf.</p> <p>11. <i>European Governance. a white paper</i>, Bruxelles, 25. 7. 2001., COM(2001) 428 final, http://ec.europa.eu/governance/white_paper/en.pdf</p> <p>12. Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu, grupa autora, <i>Ljudska prava u Bosni i Hercegovini 2011. – Pravo, praksa i međunarodni standardi ljudskih prava sa ispitivanjem javnog mnijenja</i>, Sarajevo, 2012., http://www.hrc.unsa.ba/repozitorij/Ljudska_prava_u_BiH_2011.pdf</p> <p>13. Fond otvoreno društvo Bosna i Hercegovina, <i>Procjena razvoja demokratije u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 2006.</p> <p>14. Mataga, Zvonimir, <i>Pravo na slobodu udruživanja prema Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda</i>, Strasbourg, listopad, 2006.</p> <p>15. Miličević, Neđo, Golubović, Dragan, Zlokapa, Zdravko, Senjak, Kata, <i>Komentari zakona o udruženjima i fondacijama</i>, Centar za promociju civilnog društva & International Lex, Banja Luka, 2003.</p> <p>16. Nowak, Manfred, <i>U.N.Covenant on Civil and Political Rights: CCPR Commentary</i>, Kehl- Strasbourg, Arlington, Engel, 2005.</p> <p>17. Podunavac, Milan, <i>Politička kultura i politički odnosi</i>, Beograd, 2008.</p> <p>18. Tomuschat, Christian, “Freedom of association”, u: Macdonald, R.St.J.; Matscher, F.; Petzold, H. (ur.), <i>The European System for the Protection of Human Rights</i>, Dordrecht-Boston-London-Nijhoff, 1993</p> <p>19. <i>Zakon o udruženjima i fondacijama Bosne i Hercegovine</i>, Službeni glasnik BiH br. 32/01, 42/03 i 63/08</p> <p>20. <i>Zakon o udruženjima i fondacijama Brčko Distrikta</i>, Službeni glasnik Brčko Distrikta br. 12/02 i iz 2008.</p> <p>21. <i>Zakon o udruženjima i fondacijama FBiH</i>, objavljen u Službenim novinama FBiH, 20. septembra 2002., Službene novine FBiH br. 45/02</p> <p>22. <i>Zakon o udruženjima i fondacijama Republike Srpske</i>, Službeni glasnik RS br. 52/01 i 42/05.</p>
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta:	Anonimna anketa studenata o uspješnosti nastave.